

Greyev pad.

Brozajavio je, da za Delcasséom mora i Šir Grey odstupiti. Predstoj i Sasonov pad. Zbilja čudne stvari dogadaju se u entitativnim kugrovima. Osobito u tako strašno doba su to veoma zl znaci počeo.

Grey je pred par dana držao govor o svojoj politici. „Nieuwe Courant“ javlja iz Londona, da su najupljiviji engleski listovi njegov govor kiselo primili. „Morning Post“ kaže, da se bio Grey doa na ludi posao, bez nadje, da će uspijeti, kušajući da oživi pokapanje već balkanskemu ligu. Morao je trjezivo računati sa strašnom, neutisivom mržnjom, sto med Srbinima i Bugarima vlađa, i očekivali, da će se iz nje izleći rat, a ne mir. Mjesto toga prepričalo se Grey ružićatim nemogućim nadlama i doveo ispad cijelog rata u opasnost; gubio je dragocjeno vrijeme sa Bugarskom i pustio se od nje nemilo varati.

„Times“ priznaje, da ga je politika i govor Greyev sasvim razocarao.

Becki „Fremdenblatt“ ističe čestost i skromnost, kojom je ovog puta engleski premier govorio. Nije se hvalio engleskim pobujedama, nije govorio, da će se dokora izvoziti konačnu pobjedu i nepristojatela unišiti, nego je priznato rusku nemoc, diplomatski poraz na Balkanu, nepriliku u kojoj se Srbija nalazi, a da joj entiteta pomoći ne može. O Italiji je Grey potpuno nesuto. Je li u knjosti, prama Dantesova: non ti curar di lor? ...

„Neue Presse“ žigose Greya, da je bezobrazno lagaо tvrdi, da je tobože entiteta siriа i gojila slogu medju Balkanicima, a da je Austria siriа medju njima mržnju i razdor. Neuspjesi i zlovolja engleske stampe proti njemu sugeruju su sklonom Greya, da predemisiju.

Obradjivanje polja u utvrđenom području.

Uslijed ratnog stanja veliki je dio naseljaka svijeta bio prisiljen da zapusti svoja morna stanovanja i svoju polju, koja je osobito u zadnje vrijeme obradjuju neobičnom marljivošću. Narod je morao otići u tudjmu, da izbjegne ratnim dogodnjima. Malo je onih sretnika, koji su mogli ostati na domaćem ognjištu, da se i dalje posvetile obradjivanju svojih polja.

Uslijed evakuacije mesta i zapuštenosti polja samo je po sebi razumjivo, da je potrebito bilo, u koliko su to sredstva dopuštala, da se nastavi obradjivanjem zemlje, da se barem djelomiće ubere onaj plod, na kojega je poljodjelac čekao kolonijaljav i u na kojem je on gradio svoje najljepše nade.

U tu je svrhu utemeljen kod c. k. tvrđavnom komesaru poljudelskog odbora, koji je sastavljen od državnih, civilnih i vojnich funkcionera.

Teska je bila zadaća, što ju je ovaj odbor uzeo na svoju pleća, ne toliko radi velike prostornosti zemljišta, već radi manjinskih sredstava, što su odboru bila na raspolaganje.

Prije svega spremilo se sijeno i žito i to u sudjelovanju naroda, što nije bio evakuiran i už sudjelovanju vojnika.

Mjesto baraka u Gmündu — novo prebivalište naših bježnjaca.

Piše „Narodnom obrambenom Vjesniku“ iz Ljubljane Dr. Jos. Lican, profesor bosanskoj jeziku iz Gorice.

Prijavljena koncentracija slovenskih bježnjaca u Dolnjoj Austriji i Ugarsku u Gmündu je već u potpunom toku. Du redim po nalogu svojeg nadbiskupa duševnu pastvu u novim prilikama, posao sam iz Beta u Gmündu, koje leži skoro na českoj medji u dolnoj Austriji. Po seljencima Franje Josipe opečalo sam se u 160 km udaljeno mjesto, koje broji svojih 10.000 stanovnika ujemajuće na rodnosti. Putem imao sam prigodu promatrati veliki most preko Dunava kod Tulna, a kod Sigismundshberge veliko taboriste baraka, u kojima je iza visoke i jake žične ograde zastranjenih nad 70.000 ruskih zarobljenika. Kada sam istupio u Gmündu, naletio sam brzo na slovenske bježnjake — Doberdobce, koji su zalihi, što ih je prebjeglo u barake i sto se ih nije puštalo na stanovanjima kod seljaka gdje su prije bili, gdje im je razmjerno dobro bilo. Uopće sam opazio, da su bježnjaci u Dolnjoj Austriji bili više za-

Vrsidba žita, bit će naskoro gotova. Sav je prirod preuzeala tvrdjavna intendantura u Puli, koja će, nakon svršetka svih računa isplatiť svakom vlasniku, što mu prispada, a uz cijene, sto ih je odredjilo vlasta. Prirod pšenice, jačmika i rizi je zadovoljiv, nu ne tako prirod kruh je, a to za to, sto se ovoj nije moglo posvetiti potrebitu pažnju.

Prirod je vina istokalo malen, a nije ni cudo, ako se promišli, kako treba lozu skrbno obradjavati. Pomanjkanje radnika i sredstava za unistavanje tolikih bolesti loze, kao n. pr. nije se moglo nabaviti velike kolicine modre galice, a i ono malo, sto se nabavilo, kupilo se uz vrlo visoke cijene. To je uzrok, da je rod loze, koji je u proljeću tako lijepo obecavao, bio umister od raznih bolesti.

Krunprije orodio je prilično.

Ostaje još sabiranje uljika, koje će,ako se ne dogodi stogod izvanredna, dati obilni plod.

Pojudelski će odbor sabirati sve uljike onih gospodara, koji su evakuirani, te je poduzeo shodno, da priredi i ulje.

Posjednici, koji nisu evakuirani, moći će sami pobirati svoje uljike na svoje troškove, nu ako imado punomocno u redu, mogu sabirati uljike i od posjednika, koji su evakuirani.

U interesu je opće stvari, da bi posjednici brali uljike istodobno kada i pojudelski odbor. Tko se ne bude držao ovih odredaba, te bude isao brati tude uljike bez ovlaštenja, bit će kazneni i prisilno evakuiran.

Započelo se jesenskom sjetvom. U tu svrhu je ministarstvo pojudjelja podjelilo veću potporu u svrhu nabave plućova i brana.

Time je se nadati, da će se ista površina zemlje, koja je bila prošle godine zasijana zitaricama, zasijati i ove godine. Tako će posjednici, kad se vratre kući, sto zelimo čim prije, naći obradjena svoja polja, te će biti zahtvalni onima, koji su na njih nelični sve, što je bilo moguće.

Aforizmi.

Pravac je samo u geometriji uvijek naičraći put.

I ljuta studen moži grijati: gledaj snijeg na nevjima!

Viseći ljudi padnu često na više.

Mnogi ljudi imadu svoju Ahilovu petu u glavi.

Mnogo je puta zabranjeno voće i te kako dopušteno.

Kako seb prostres, tako će spavati — veli poslovica. To nije uvijek istina, jer oni, koji seb nikako ne prostiru, budući da nemaju ni gdje, ni šta prostrijeti, — još najbolje spavaju.

Ako nećeje knjizevno djelo nitko ne čita, onda se piše, ako hoće, može tješiti tim, da djelo ima literarnu vrijednost.

Ako se netko hvali, da je u najboljin godinama, onda to znači, da su njegove dobre godine već prošle.

dovoljni su domaćim stanovništvo po- krajine, nego u rjevneroj Moravskoj.

Položaj taborista.

Cetvrt sata od kolodvora nalazi se opisno taboriste baraka, koje je prvotno bilo namjenjeno ukrajinskim bježnjacima, a sada, kada se ovi vraćaju u Galiciju, našim Slovencem. Na velikoj 54.000 m² opsežnoj ravnini jest u najjepesu redu postavljeno 144 drvenih baraka. Prostor na južnoj strani graniči sa smrekovom šumom, a na zapadu velikim ribnjacima. Barake su bili dozidanje mjesecem februara, a novi se odjeli uvijek dogradjuju. Sada tako stanjue u priredjenim barakama preko 61.000 soba. I ovo je taboristeogradnje zicom, a čuvaju ga vojnici. Nitko ne smije zapustiti barake bez pismene dozvole. Ovom se odredom hće zapriječiti, da se možebiti bolesti iz baraka na rasnenu u grad i u druge krajeve. Tabo- riste ima svoje oružništvo i vojničku kumanjanu za strazu.

Razdoba taborista.

Urijed taborista vođi siroku asfaltiranu cestu, koja dijeli na jednoj strani barake za stanovanje, a na drugoj strani za sa- nitetu. Blizu ove ceste vode male tračnice, koje su zdržane sa željezničkim kolo-

Razne vijesti.

Slike nepoznatih vojnika. Kod redarstvenog odjela prizemno leži na uvidi pučanstva treća tabla fotografija kašto i lični opis nepoznatih na bojnom polju paljivih vojnika i civilnih osoba, što su se natiazile u pratići vojske.

U Njemačkoj uveden 25 po sto porez na ratne dobitke. Kako se javlja, odlučeno je u Njemačkoj uvesti porez na ratne dobitke, posto se je ispostavilo, da mnogi dobitljivi dobitke na ratne dobitke, poseban porez plate. Sada je odlučeno da se odredi 25 po sto porez na dobitke kod državnih dobitaka. Porez će se ustavljavati na temelju poslovnih knjiga dotične tvornice ili poduzeća. Kako se na obične dobitke platite već od prije 10 po sto, to će sada porez ukupno iznati 35 po sto.

Obustavljen slovački list. „Slovensky Deník“, koji je izlazio u Budimpešti kao organ ugarskih Slovaka obustavljen je ministarskom naredbom.

Iz Krasa piše, „Edinstvo“: Tu su naši topnici unistili neki i jedan talijanski zrakoplov većeg tipa. Pao je na visoravni Dobroberd. Prošle je sedmice zadesio isti srsvratak jedan drugi talijanski zrakoplov.

Ispiti ospozobljivači. Ovi će ispiti za učitelje i učiteljice pučkih i gradjanskih škola započeti pred ispitom povjerenstvom u Kastvu dne 8. novembra o. g. Neka gospoda učitelji i učiteljice pošaljte na vrijeme molbenice (topis životra, svjetložidu zrelosti, dokaze dvogodišnje službe u školama s pravom javnosti) na svoje c. k. kotarsko školsko vijeće. U dvogodišnju školsku službu računa se i sadasna vojnica aktivna služba.

Raspis natječaja. Otvorenje je mjesto kancelista, kod općine u Kastvu uz godišnju plaću od 1400 K. Molbe se salju onoj općini do konca ovog mjeseca.

Internirani austro-ugarski mornari u Rusiji. Kad ovijednje c. k. lučkog kapetanata nalazi se na uvid iskaz mornara austro-ugarskih trgovackih brodova, koji se nalaze internirani u Rusiji.

Madjarska ne daje državljanstva Talljanima. Budimpeštansko poglavarstvo obilježe se sive moble talijanskih državljana za primat u madjarsku državnu svezu.

Gosp. prof. Dragutin Franči sabrao je i da 120 K (stotinu dvadeset kruna) za hrvatske državne „Cirilice i Metoda“ u Istri prigodom čestitanja njegovih zemalja iz senjsko-modruške biskupije presv. gosp. dru. Josipu Matrušiću za 10. oktobra o. g., kad je u Senju instaliran. Na tome se pozvanoj radu „Družba“ najusrednije zahvaljuje i vruće želi, da je se svi Hrvati prištoviše prigoda i što ćeče sjeti! Naprijed je Družba!

Kako je u Gmündu? U „Slovencu“ čitamo: Dne 9. oktobra posjetio je logor bježnjaka u Gmündu gorički pokrajinski glavar dr. Faiduti i gorički zastupnik Ivan Rojec, dekan iz Tolmina. U pratnji onjednje slovenskih svećenika je pokrajinski glavar osobno pregledao mnoge barake. Puk je uopće izrazao želju, da bi se svi Hrvati prištoviše prigoda i što ćeče sjeti! Naprijed je Družba!

Kako je u Gmündu? U „Slovencu“ čitamo: Dne 9. oktobra posjetio je logor bježnjaka u Gmündu gorički pokrajinski glavar dr. Faiduti i gorički zastupnik Ivan Rojec, dekan iz Tolmina. U pratnji onjednje slovenskih svećenika je pokrajinski glavar osobno pregledao mnoge barake. Puk je uopće izrazao želju, da bi se svi Hrvati prištoviše prigoda i što ćeče sjeti! Naprijed je Družba!

Osudjeni na na trideset (30) K globe pretvorive za sljedeću neutjeljivost u tri (3) dana затvora te na platež postupanja troškova i onih ovršne kazne, među kojima za trošak analize iznos od K 13. Osim toga ima se ova presuda na osnovu § 21 nelosu- plomog zakona na trošak optuženice proglašiti u „Hrvatskom Listu“ u Puli.

k r i v o m :

da je dne 30. prošlog kolovoza otpošala u svrhu prodaje iz Sluma u Puli miljek, koja je bila navodnjeno, te u svrhu zavarivanja metnula u promet predmete, da se izgubili na svojoj hranivosti, dakle prekršja predviđena u § 112. Z. 16/1/1896. L. D. Z. iz god. 1897. br. 89. te biva zato zato na osnovu istog paragrafa uporabom § 261. n 266. k. z.

o s u d i j e n a

na trideset (30) K globe pretvorive za sljedeću neutjeljivost u tri (3) dana затvora te na platež postupanja troškova i onih ovršne kazne, među kojima za trošak analize iznos od K 13. Osim toga ima se ova presuda na osnovu § 21 nelosu- plomog zakona na trošak optuženice proglašiti u „Hrvatskom Listu“ u Puli.

O m i s s i s .

B u z e t , dne 29. septembra 1915.

Vivoda v. r. Dr. Volarč v. r.

Trči se

sluga za dućan. Upitati se u knjižari Schrinner (C. Mahter), Tula, ulica Trana Ferdinanda.

Unutrija je crke uređena za grčko-katoličko bogoslužje u staroslavenskom jeziku, što ga imaju Ukraineri. Glavni oltar — posvećen presv. Srcu Isusovu — s svetoljastvom sakrili je sa stijenom (ikonostas), koja ima trojna vrata. Glavna vrata smiju otvoriti samo svećenik i to strogo po liturgijskim propisima med sluzbom Božjim. Stranski su oltari posvećeni Majci Božjoj i sv. Josafatu. U crkvi je prostora za 2500 ljudi. Promatrali smo velike ponude i pobožnost ovijednje ukrajinskih bježnjaka. Iznan crkve podržavaju svećenici pozdravljajući svećenika.

odgovorom : „Slava te veke!“ Ujutro, je prije negoli se crkva otvoriti vidi se cijeli skupina vjernih Ukrainera klečati pred crkvom sa uzdignutim rukama, koji pola glasno, pobožno molje. Kad ustopi u crkvu svaki poljubi raspelo na ulazu, okreće se proti tabernakulu te se duboko pokloni naprijed se desnicom dotakne tla, a onda se prekriži. Kod molitve drže više puško visoko u ruci i rasirene ruke. — Kada se posle istom odredu pok je u tijesnom savezu sa svećenikom, djelomjice moli. Češće se čuje glas: „Alekluja, slave Tebi, Bože! Gospodin mi miluj!“

(Dalje slijedi.)